

กฎ IUU กับการประมงไทย

การทำประมงนับเป็นอาชีพหนึ่งที่สร้างรายได้ให้กับประเทศไทยเป็นจำนวนมากทั้งการผลิตสินค้าส่งออกให้กับประเทศ รวมทั้งเป็นแหล่งหาเลี้ยงปากท้อง และสร้างรายได้ให้กับชาวประมง แต่ในปัจจุบันมีการทำประมงที่แตกต่างไปจากเดิมโดยส่วนใหญ่ไปในทางที่ผิดกฎหมาย เช่น การลักลอบจับปลาที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ของตนเอง นี้อาจเป็นภัยคุกคามอีกอย่างหนึ่ง และยังเป็น การเอาเปรียบชาวประมงที่ทำการประมงที่ถูกต้อง ซึ่งทั่วโลกให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อม ทำให้องค์กรอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization หรือ FAO) และประเทศต่างๆ ร่วมกันในการหามาตรการ



จัดและต่อต้านการทำประมงที่ผิดกฎหมาย เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน รวมทั้งความมั่นคงทางอาหารสำหรับประชากรของโลก ซึ่งสหภาพยุโรป (EU) เป็นกลุ่มประเทศแรกที่ได้กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมายขาดการรายงานและไร้การควบคุม ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 ที่ผ่านมา กฎระเบียบของสหภาพยุโรปให้ความหมายของการทำประมงที่ผิดกฎหมาย (Illegal Unreported and Unregulated fishing หรือ IUU Fishing) ไว้คือ

Illegal fishing เป็นกรณีทำการประมงในเขตน่านน้ำของประเทศต่างๆ โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือโดยฝ่าฝืนต่อระเบียบและกฎหมายที่กำหนดขึ้น หรือฝ่าฝืนพันธกรณีระหว่างประเทศด้านการประมง รวมทั้งพันธกรณีตามความตกลงร่วมมือทางประมงในภูมิภาคด้วย

Unreported fishing เป็นกรณีทำการประมงแล้วไม่ได้รายงาน หรือรายงานอย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ต่อหน่วยงานที่ดูแลการประมงแห่งชาติ หรือองค์กรบริหารจัดการการประมงในภูมิภาคแล้วแต่กรณี

Unregulated fishing เป็นกรณีทำการประมงในเขตพื้นที่ต่างๆ โดยเรือไม่ปรากฏสัญชาติ หรือเรือที่ไม่คิดธงของประเทศ เป็นการฝ่าฝืนต่อมาตรการที่กำหนดขึ้น รวมถึงการทำประมงในบริเวณสงวนที่มีการกำหนดมาตรการอนุรักษ์ไว้

จากการที่สหภาพยุโรปได้จัดตั้งกฎระเบียบต่อต้านการทำประมงที่ผิดกฎหมายขึ้นมา ทำให้รัฐบาลไทยเริ่มวางมาตรการต่างๆ เตรียมการรองรับกับกฎระเบียบพร้อมแนวทางป้องกันการประมงผิดกฎหมาย จึงได้มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมงในฐานะผู้รับผิดชอบโดยตรงได้ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เตรียมรับมือกับกฎระเบียบดังกล่าว



เพื่อให้สามารถทำการรับรองสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ว่าไม่ได้มาจากการทำการประมง IUU Fishing ด้วยสมุคการทำประมงซึ่งสามารถใช้เป็นหลักฐานบอกที่มาของสัตว์น้ำที่จับมาได้ รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์

ให้ชาวประมงและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ เพื่อประโยชน์ในหลายระดับทั้งผู้ประกอบการอาชีพประมง ผู้ประกอบการ และในระดับการค้าระหว่างประเทศ

ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเพื่อรองรับกฎระเบียบสหภาพยุโรป ในการต่อต้านการทำประมง IUU Fishing เพื่อศึกษาและวางแผนการดำเนินงาน เพื่อรับมือกับระเบียบ สหภาพยุโรป พร้อมกำหนดแนวทางการดำเนินการให้มีระบบการตรวจสอบและรับรองสินค้าประมง โดยกรมประมงได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการศึกษาการดำเนินการเพื่อรองรับกฎระเบียบสหภาพยุโรป ในการต่อต้านการทำประมง IUU Fishing จำนวน 3 คณะ ได้แก่คณะอนุกรรมการศึกษากรณีเรือประมงไทย ทำการประมงในและนอกน่านน้ำของไทย และคณะอนุกรรมการศึกษากรณีการนำเข้าวัตถุดิบสัตว์น้ำ จากต่างประเทศโดยเรือประมงต่างชาติ

เพื่อไม่ให้เกิดการส่งออกสินค้าประมงที่ทำรายได้ให้ประเทศไทยที่สำคัญในลำดับต้นๆ หุตุชะงักหรือ ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎระเบียบสหภาพยุโรปฉบับนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมง มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบด้านการผลิตและคุณภาพของสินค้าที่ส่งออกไปต่างประเทศทั้งหมด และกำกับดูแลการ ประมงของไทย มีภารกิจด้านฟื้นฟูและควบคุมการทำประมงและการผลิตสัตว์น้ำ ตลอดจนการใช้ทรัพยากร ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด โดยได้รับความร่วมมือจากกระทรวงพาณิชย์ โดยกรมการค้าต่างประเทศที่มี หน้าที่บริหารการส่งออก และเป็นผู้ให้บริการการออกหนังสือรับรองการส่งออกต่างๆ ในการดำเนินการ ไปในทิศทางเดียวกัน และต้องดำเนินมาตรการและแนวทางปฏิบัติเพื่อรักษาปริมาณการส่งออกสินค้าประมงไป ประชาคมยุโรปไว้มิให้ลดลง ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อการส่งออกสินค้าประมงหรือน้อยที่สุด



ดังนั้น รัฐบาลไทยต้องเริ่มมาตรการต่างๆ เพื่อ ป้องกันการประมงที่ผิดกฎหมายและประชาสัมพันธ์ มาตรการการใช้ใบรับรองฯ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นร่วมมือใน การติดตามเฝ้าระวัง ให้ประชาชนทั่วไปรับทราบถึงปัญหา การแก้ไขปรับปรุง และผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจและ สิ่งแวดล้อมจาก IUU Fishing เพื่อสร้างตราสินค้าที่รับรองว่า ไม่ได้ละเมิดการประมงที่ผิดกฎหมายและได้รับความร่วมมือ จากต่างประเทศให้เป็นที่ยอมรับจากทั่วโลก ทั้งนี้ มาตรการต่างๆ ที่ได้กล่าวมาจะสำเร็จไปไม่ได้ หากไม่ได้ ได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการอาชีพประมง ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาก ที่สุดกับกฎระเบียบนี้ ในการประสานประโยชน์และขับเคลื่อนมาตรการป้องกันและจัดการทำประมงที่ผิด กฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม ให้บรรลุผลสำเร็จต่อไป